

Dr. Murat Can PEHLİVANOĐLU

İstanbul Kent Üniversitesi Öğretim Üyesi

can@mcpehlivanoglu.com

ORCID: 0000-0001-7326-1859

PARAVAN ŞİRKET
(SHELL COMPANY)

onikilevha
IIII I I IIIIIII I IIIIIIIII IIIIIII

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
PREFACE (İNGİLİZCE ÖNSÖZ).....	IX
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM PARAVAN ŞİRKET VE ÖZELLİKLERİ

1. Paravan Şirket Kavramı	7
1.1. Genel Olarak	7
1.2. Hukuki Niteliği	11
1.3. Şirketler Hukuku Bakımından Tanımlanması	14
2. Paravan Şirket ve Gerçek Faydalanıcı İlişkisi	19
2.1. Gerçek Faydalanıcı Kavramı	19
2.1.1. Genel Olarak.....	19
2.1.2. Nihai Etkili Kontrol Olgusunun Görünümleri.....	25
(a) Pay Sahiplerinin Durumu.....	25
(b) Kontrolün Yabancılaşması Durumu.....	28
2.2. Paravan Şirketin Gerçek Faydalanıcı Açısından İşlevi	31
3. Paravan Şirketin Amaç ve Konusu	36
4. Paravan Şirketin Tesisi.....	41
5. Paravan Şirketin Tabi Olduğu Hukukun Önemi	46

İKİNCİ BÖLÜM

KURUMSAL ŞEFFAFLIK İLKESİ VE UYGULAMALARI

1. Genel Olarak.....	51
2. Kurumsal Şeffaflık İlkesinin Anlamı.....	53
2.1. Benzer Kavramlarla İlişkisi.....	53
2.2. Paravan Şirketlerle Mücadele Yöntemi Olarak Kurumsal Şeffaflık İlkesi.....	55
2.2.1. Paravan Şirket Özelinde Anlamı.....	55
2.2.2. Paravan Şirket Özelinde Gelişimi.....	58
3. Uluslararası Hukuktan Kaynaklı Uygulamaları.....	62
3.1. OECD Düzenlemeleri.....	62
3.2. FATF Tavsiyeleri.....	67
3.3. Avrupa Birliği Hukuku.....	70
4. Ulusal Hukuktan Seçilmiş Uygulamaları.....	73
4.1. İngiliz Hukuku.....	73
4.2. Amerikan Hukuku.....	77

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK ŞİRKETLER HUKUKUNDA GERÇEK FAYDALANICININ DURUMU

1. Türk Hukukunda Gerçek Faydalanıcı Kavramı.....	81
1.1. Genel Olarak.....	81
1.2. Şirketler Hukukundaki Yeri.....	84
1.2.1. Genel Olarak.....	84
1.2.2. Başkası Hesabına Hareket Edilmesine Bağlanan Sonuçlar....	90
1.3. Vergi Hukukundaki Yeri.....	96
1.3.1. Genel Olarak.....	96
1.3.2. Bildirim Yükümlüsü Sıfatı.....	100

1.3.3. Pay Sahibi Sıfatının Rolü	103
1.4. Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hukukundaki Yeri....	105
1.4.1. Genel Olarak.....	105
1.4.2. Pay Sahibi Sıfatının Rolü	110
2. Pay Sahibi Bilgisinin Kaynakları	112
2.1. Pay Sahipliğinin Şirkete Bildirilmesinin Rolü	118
2.2. Pay Defterinin Rolü	126
2.3. Ticaret Sicilinin Rolü.....	132
2.4. Şirketler Hukukunda Pay Sahipliğinin Bildiriminde Özel Haller	138
2.4.1. Tek Pay Sahibinin Bildirimi	138
2.4.2. Şirketler Topluluğu Bildirimleri.....	143
2.4.3. Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü	149

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BAŞKASI HESABINA PAY SAHİPLİĞİ

1. Gerçek Faydalanıcı ve Başkası Hesabına Pay Sahipliğinin İlişkisi	155
2. Başkası Hesabına Pay Sahipliği Kurumunun Hukuki Niteliği	159
2.1. Genel Olarak.....	159
2.2. Paravan Şirket Özelinde.....	165
2.2.1. Başkası Hesabına Pay Sahipliğinin Tesisi.....	165
2.2.2. Gerçek Faydalanıcı Gizliliğindeki Rolü.....	170
(a) Hesabına Pay Sahipliği Yapılanın Malik Zincirinde	
Konumlandırılması.....	170
(b) Türk Hukukundaki Durum.....	172
2.3. İnanç Sözleşmesi Niteliği.....	174
3. Paravan Şirketin Tesisinde İnanç Sözleşmesinin Rolü	180
3.1. Pay Sahipliği Bakımından	180
3.1.1. Paravan Şirketin Kuruluş Aşamasında Tesisi Halinde.....	182
3.1.2. Paravan Şirketin Kuruluştan Sonra Tesisi Halinde	187
3.2. Yönetim Organı Bakımından	188

3.2.1. Genel Olarak.....	188
3.2.2. İnançlı Yöneticinin Durumu.....	190
4. İnanç Sözleşmesi Nitelemesinin Sonuçları	195
4.1. TTK Rejimi Yönünden Hukuki Geçerliliği	195
4.1.1. Şirketin Korporatif Özellikleri Yönünden	195
4.1.2. Şirketin Kuruluşuna İlişkin Hükümler Yönünden	200
4.1.3. Şirketin Faaliyetine İlişkin Hükümler Yönünden.....	203
4.1.4. Fiili Organ Sorumluluğu Yönünden	206
4.2. VUK ve SGAÖHK Bakımından Hukuki Geçerliliği.....	210
4.3. Başkası Hesabına Pay Sahibinin Faaliyet İzni Alması Sorunu.....	213

BEŞİNCİ BÖLÜM

PARAVAN ŞİRKETİN ŞİRKETLER

HUKUKUNA UYGUNLUĞU

1. Tipik Paravan Şirketin Korporatif Özellikleri	217
2. Korporatif Özelliklerinin Hukuka Uygunluğu.....	220
2.1. Hukuka Uygunluk.....	220
2.2. Şirketler Hukukuna Uygunluk.....	221
2.3. Gerçek Faydalanıcının Açıklanmasına İlişkin Kurallara Uygunluk	222
3. Şirketin Amaç ve Konusu Yönünden	225
3.1. Genel Olarak.....	225
3.2. Paravan Şirket Özelinde.....	228
4. Pay Sahibi Sıfatının Kazanılması Yönünden	232
4.1. Şirketin Kuruluşu Sırasında.....	232
4.2. Şirketin Faaliyeti Sırasında	238
5. Yönetim Organının Yükümlülükleri Yönünden	241
5.1. Gerçek Faydalanıcının Araştırılması	241
5.2. Sermaye Borcunun Ödenmesi Sürecinin Önemi	248
5.3. Şirketin Pay Sahibiyle İlişkisi	249

---

6. Şirketler Hukukunda Korunan Menfaatler Yönünden	252
6.1.Genel Olarak	252
6.2.Şirket Tüzel Kişiliğinin Korunmasıyla İlişkisi	254
6.3.Alacaklıların Korunmasıyla İlişkisi	257

ALTINCI BÖLÜM

PARAVAN ŞİRKETİN MEŞRULUĞU

1. Meşruluk Sorununa Genel Bakış	263
2. Şirketler Hukukunda Korunan Menfaatler Üzerinden Tespitler.....	267
3. Paravan Şirketin Varlık Yönetimi İşlevi Üzerinden Tespitler.....	271
3.1.Özel Hayatın Gizliliği Bakımından.....	271
3.2.Uygulamadaki İhtiyaç Bakımından	274
4. Eleştirilerin ve Tespitlerin Değerlendirilmesi	278
SONUÇ	283
KAYNAKÇA.....	289
KARARLAR	327
KAVRAMLAR DİZİNİ.....	331
MADDELER DİZİNİ	335

